

شنبه 24 آبان 1393 - 07:25

تمدید تحریم‌ها دستور مذاکرات مسقط !

رئیس جمهوری آمریکا با فاصله کوتاهی پس از پایان مذاکرات مسقط، در نامه‌ای به کنگره، قانون وضعیت ملی اضطراری درباره ایران را - به‌عنوان مبنای اغلب تحریم‌ها علیه جمهوری اسلامی - به مدت یک‌سال دیگر تمدید کرد.

رئیس جمهوری آمریکا با فاصله کوتاهی پس از پایان مذاکرات مسقط، در نامه‌ای به کنگره، قانون وضعیت ملی اضطراری درباره ایران را - به‌عنوان مبنای اغلب تحریم‌ها علیه جمهوری اسلامی - به مدت یک‌سال دیگر تمدید کرد.

مذاکرات هسته‌ای مسقط هفته گذشته در حالی برگزار شد که برخی رسانه‌ها از روزها قبل، با آب و تاب فراوان از آن نوشته و مسقط را ایستگاه دستیابی به توافق نهایی هسته‌ای معرفی می‌کردند. این مذاکرات در سکوت خبری برگزار شد و جزئیات خاصی از آن به بیرون درز نکرد اما طبق برخی اخبار غیررسمی و تایید نشده، مانع اصلی نزدیک شدن مواضع دو طرف برای حصول توافق، موضوع تحریم‌هاست.

به هر حال اواخر هفته گذشته مذاکرات پر سر و صدا اما بی نتیجه در مسقط پایان یافت تا بیش از پیش احتمال حصول توافق تا ضرب الاجل سوم آذر کاهش یابد. اگر چه دو طرف از این موضوع قطع امید نکرده و در اظهاراتی دوپهلو و همراه باتردید از دورنمای نتیجه نهایی مذاکرات می‌گویند.

در حالی که طرف‌های مختلف مذاکره سعی دارند با اظهاراتی توأم با خوشبینی، اختلافات عمیق مذاکرات محرمانه را بپوشانند، اما گویا آمریکایی‌ها راه دیگری را درپیش گرفته‌اند.

رئیس‌جمهور آمریکا در نامه‌ای به کنگره، قانون وضعیت ملی اضطراری درباره ایران را به مدت یک‌سال دیگر تمدید کرد. وی در این نامه نوشته که روابط با ایران هنوز به حالت عادی بازنگشته است.

قانون وضعیت ملی اضطراری در قبال ایران پس از تسخیر لانه جاسوسی در سال 1358 توسط جیمی کارتر - رئیس‌جمهور دموکرات آمریکا - وضع شد و طبق مفاد آن بعد از یک سال خود به خود منقضی می‌شود مگر اینکه 90 روز پیش از تاریخ انقضای یک‌ساله، رئیس‌جمهور آمریکا در نامه‌ای به کنگره از تمدید آن خبر بدهد.

قانون وضعیت ملی اضطراری در قبال ایران در 35 سال گذشته به طور متناوب تمدید شده است اما این اولین تمدید آن بعد از حصول توافق موقت هسته‌ای در ژنو است. اغلب تحریم‌های وضع شده علیه جمهوری اسلامی بر اساس این قانون است.

رئیس‌جمهور آمریکا در این نامه آورده اگر چه این اولین بار در یک دهه گذشته است که توافق ژنو عقب‌نشینی در بخش‌های کلیدی برنامه هسته‌ای ایران را ممکن کرده است اما از آنجایی که برخی اقدامات و سیاست‌های دولت ایران با منافع آمریکا در منطقه مخالف است و برای امنیت ملی، سیاست خارجی و اقتصاد آمریکا تهدیدی غیر متعارف و جدی است، وضعیت اضطراری در قبال ایران و تحریم‌های جامع علیه این کشور ادامه خواهد یافت.

«قانون اختیارات اقتصادی اضطراری بین‌المللی» در سال ۱۹۷۷ به تصویب کنگره و امضای رئیس‌جمهور وقت آمریکا رسید و براساس آن، به رئیس‌جمهور اجازه داده شده است تا با اعلام وضعیت اضطراری ملی در واکنش به تهدید غیرمتعارف و فوق‌العاده نسبت به امنیت آمریکا از سوی منبع خارجی روابط تجاری آمریکا با آن منبع را تنظیم کند و فرمان وضعیت اضطراری ملی در ارتباط با ایران در دوره ریاست جمهوری بیل کلینتون صادر شد.

«منبع تهدید» مورد اشاره در این قانون می‌تواند کلاً در خارج از خاک آمریکا، واقع شده باشد یا بخشی از آن داخل خاک آمریکا و بخشی دیگر خارج از آمریکا واقع شده باشد. اجازه «تنظیم» روابط تجاری از جمله شامل توقف معاملات، مسدود کردن دارایی‌ها و در صورت حمله نظامی به خاک آمریکا، ضبط اموال طرف متخاصم است.

کارنگی: ایران دست برتر را دارد

در همین حال یک اندیشکده آمریکایی در تحلیلی در خصوص عواقب شکست مذاکرات هسته‌ای تاکید کرد که ایران خود را

در موضع قوی‌تری به نسبت آمریکا در مذاکرات می‌بیند و جمهوری اسلامی ایران توانایی کنار کشیدن از مذاکرات هسته‌ای را دارد.

اندیشکده آمریکایی «کارنگی» طی گزارشی تحلیلی در زمینه «مذاکرات هسته‌ای ایران با گروه 5+1 و تبعات احتمالی عدم توافق هسته‌ای» نوشت: با اندک زمان باقی مانده تا مهلت تعیین شده 24 نوامبر احتمال کمی در حصول توافق وجود دارد و حال زمان آن فرا رسیده است تا اقدام‌های ایران در صورت عدم رسیدن به توافق را ارزیابی کرد.

بر اساس این گزارش، شواهد سیاسی، اقتصادی و موارد دیگر نشان می‌دهند که ایران در موضعی بهتر از غرب در صورت عدم توافق قرار دارد و در صورت چنین رویدادی این کشور در مسیر جنگ لفظی با غرب قرار گرفته و سعی می‌کند بر غرب غلبه نماید. در عوض متحدان آمریکا باید به دقت به ارزیابی چرایی شکست در مذاکرات مبادرت نمایند.

با این حال و در واقع خواه درست یا نادرست، ایران خود را در موضع قوی‌تری به نسبت آمریکا در مذاکرات می‌بیند و آنها توانایی کنار کشیدن از مذاکرات هسته‌ای را دارند. از همه مهمتر ایرانیان «باراک اوباما» رئیس جمهور آمریکا را مشتاق‌ترین فرد در لزوم توافق با خود می‌بینند. ایران همچنین با توجه به پیدایش داعش، آمریکا را در منطری می‌بیند که خواهان تنش زدایی با تهران است.

پیگیری اقتصاد مقاومتی

اندیشکده کارنگی با اشاره به مصائب آمریکا در صورت عدم توافق با ایران نوشت: از همه مهمتر این است که واشنگتن در صورت عدم توافق با ایران در داخل کشور خود موارد بیشتری را برای از دست دادن دارد. اوباما در صورت شکست در مذاکرات با واکنش تند کنگره این کشور مواجه خواهد شد.

مذاکره کنندگان ایرانی به خاطر ایستادگی در مواضع خود قهرمان شناخته خواهند شد و اگر مذاکره‌کنندگان میانه روی ایران نیز نتوانند با آمریکا در زمینه هسته‌ای به توافق برسند، آنگاه خواهند گفت این آمریکا بود که تمایلی به توافق نداشت و ایران مقصر نبوده است.

اندیشکده کارنگی در خاتمه تحلیل خود از منظر اقتصادی به مسئله شکست احتمالی در مذاکرات هسته‌ای ایران با گروه 5+1 پرداخته و نوشت: ایران مدعی پیگیری رویکرد «اقتصاد مقاومتی» است. این جریان به مفهوم کاسته شدن از داد و ستد با دنیا و در عوض اتکا به منابع داخلی است. در این باره باید گفت که ایران طی چند وقت گذشته معافیت‌های تحریمی مناسبی را به دست آورد و البته بر این باور است که هم روسیه و هم چین مسیرهای فرار از تحریم‌ها را فراهم خواهند کرد.

پارجاماندن مواضع ضد آمریکایی و ضد اسرائیلی

هفته‌نامه آمریکایی «فرانت پیچ مگزین» طی تحلیلی نوشت: کمتر از 2 هفته دیگر تا مهلت پایانی حصول توافق هسته‌ای بین ایران و گروه موسوم به 5+1 باقی مانده است. در این بین کاخ سفید در حال سرمایه گذاری بر این باور است که بعد از حصول توافق نهایی بین ایران و 5+1 و بعد از رفع تحریم‌های اقتصادی، سران ایران سیاست‌های خارجی و امیال منطقه‌ای خود را تغییر خواهند داد اما این تفکر «غیر واقعی» و «آرزویی خام و سهل‌انگاری» است.

بر اساس این گزارش، اگر ساختار سیاسی جمهوری اسلامی ایران تحلیل شود آشکار خواهد شد که بعید است در خط مشی سیاسی سران ایران تغییری حاصل شود.

در بخش دیگر این تحلیل آمده است: در جریان سالگرد مراسم اشغال سفارتخانه آمریکا در تهران شاهد فریادهای «مرگ بر آمریکا»، «مرگ بر شیطان بزرگ» و «مرگ بر انگلیس و اسرائیل» بودیم.

فرانت پیچ مگزین نوشت: حتی در صورت توافق هسته‌ای ایران با 5+1، مواضع سران ایران در قبال آمریکا و متحدین غربی‌اش و همچنین اسرائیل تغییری نخواهد داشت.

در انتهای این گزارش آمده است: تنها باید شاهد تغییرات بسیار اندک در رفتار ایران بعد از حصول توافق هسته‌ای بود. به عنوان مثال، این کشور بازارهای خود را بر روی سرمایه‌گذاران غربی باز خواهد کرد.

احتمال توافق موقت مشابه توافق ژنو

همچنین خبرگزاری «اینترفکس» روسیه اعلام کرد: سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه می‌گوید برای دستیابی به یک موافقتنامه در مذاکرات هسته‌ای با ایران ممکن است به زمانی فراتر از ضرب الاجل 24 نوامبر نیاز باشد. بنا بر اعلام وزیر امور خارجه، نحوه رفع تحریم‌ها علیه کشورمان و حجم غنی‌سازی دو محور اساسی این دور از مذاکرات در عمان بود.

همچنین لوران فابیوس وزیر خارجه فرانسه مدعی شد که سوالاتی کلیدی درباره برنامه هسته‌ای ایران وجود دارد که همچنان باید به آنها پاسخ داد. وی با اینحال نسبت به دستیابی به توافق با ایران تا تاریخ 24 نوامبر ابراز امیدواری کرد.

لوران فابیوس در کنفرانسی خبری با پائولو جنتیلونی، همتای ایتالیایی خود گفت: «امیدوارم که قادر به دستیابی به این توافق باشیم اما همچنان سوالاتی کلیدی وجود دارند که باید به آنها پاسخ داده شود.»

وی در ادامه گفت: «در حال حاضر نمی‌توانم هیچ پیش‌بینی انجام دهم. تصور می‌کنم تنها در روز 24 نوامبر قادر به یک ارزیابی باشیم.»

خبرگزاری رویترز نیز به نقل از منابعی مدعی شد که حصول توافق هسته‌ای تا روز 24 نوامبر (سوم آذر) بعید است و طرفین احتمالاً توافق موقت جدیدی مشابه توافق ژنو امضا می‌کنند.

با این حال کاخ سفید با انداختن توپ در زمین ایران، علت عدم توافق احتمالی تا ضرب الاجل 24 نوامبر را متوجه ایران دانست.

جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا در همین رابطه گفت: این ایران است که باید انتخاب‌های مورد نیاز برای از بین بردن اختلافات و تضمین ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای‌اش را انجام دهد. مقامات ایرانی بارها و بدون ابهام گفته‌اند که قصدی برای ساخت سلاح هسته‌ای ندارند. اما اقدامات لازم برای تضمین این حرف‌ها باید اتخاذ شود و زمان کمی باقی مانده است.

کری همچنین مدعی شد «نگرانی‌های جامعه بین‌الملل قانونی است و هیچ توافقی بدون رفع این نگرانی‌ها امکان‌پذیر نخواهد بود. با توجه به این که ضرب‌الاجل 24 نوامبر به سرعت در حال نزدیک شدن است انتخاب‌ها باید هرچه زودتر انجام شود.»

اظهارات مقامات آمریکایی درخصوص مذاکرات هسته‌ای بیانگر این است که مقامات این کشور به خواسته‌های تیم مذاکره کننده ایران بی توجه هستند و درواقع نادیده گرفتن حداقل امتیاز برای ادامه یافتن یک برنامه محدود شده هسته‌ای که حتی برخلاف خطوط قرمز نظام و معاهده ان پی تی است سبب شده که مذاکرات مسقط منجر به توافق نشود.